

ประสบการณ์จากแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.ประจักษ์ วัฒนานุสิต

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีโลกทัศน์กว้างขวางมาก ทันต่อความเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญต่อสังคม ทั้งด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม มีส่วนในการพัฒนาชาติบ้านเมือง เห็นได้จากงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ การเป็นสมาชิกสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุดได้จัดประชุมนานาชาติหลายครั้ง เช่น จัดประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด หรือ IFLA ครั้งที่ 65 พ.ศ.2542 จัดประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 ครั้ง และจะจัดครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ.2558 งานแผนกวิเทศสัมพันธ์จึงมีความสำคัญมาก ผู้เขียนทำหน้าที่นี้หลายสมัย ได้ติดต่อประสานงานเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างห้องสมุด ต้อนรับบรรณารักษ์ต่างประเทศ จัดทำและนำบรรณารักษ์ไทยไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งความรู้ในนานาประเทศ จัดและดำเนินการศึกษาดูงานห้องสมุดในประเทศแก่สมาชิกในวาระการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ต่อมาในปี พ.ศ.2556-2557 ผู้เขียนได้เป็นกรรมการบริหารและอุปนายก ของสมาคมฯ จึงมีความทรงจำที่ดีและประทับใจหลายเรื่องขณะทำงานกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

Work Experience in Foreign Relations Activities of Thai Library Association

Dr. Prachark Wattananusit

Thai Library Association (TLA) has a broad perspective to the globalization and change in a dynamic world in terms of education, science, technology, social sciences, and arts and cultures. TLA has conducted various activities in collaboration with related organizations in other countries, namely, the Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL) and the International Federation of Library Associations (IFLA). Many conferences were organized such as 65th IFLA Conference in 1999 and two previous CONSAL Conferences. The upcoming event is the 16th CONSAL Conference in 2015. The author has been involved in many activities of Foreign Relations, TLA, such as coordination for boosting cooperation among libraries in the regions, welcoming librarians from the overseas countries, organizing study visits for Thai librarians to other countries and also in Thailand during TLA annual conferences. Even though, the author has been appointed as Vice- President of TLA for 2013-2014, he still felt impressed with activities he had conducted when he held a position of Foreign Relations of TLA.

ประสบการณ์จากแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.ประจักษ์ วัฒนานุกุลกิจ*

งานด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศ ในช่วงเวลาแห่งการปรับเปลี่ยนไปสู่สมัยแห่งการประยุกต์ใช้การสื่อสารและสารสนเทศของวงการห้องสมุดในประเทศไทย ศาสตราจารย์พิเศษคุณหญิงแม้นมาส ชวลิต เสนอประเทศสมาชิกเมื่อคราวประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4 (4th Congress of Southeast Asian Librarians-CONSAL) กรุงเทพมหานคร ต่อมาผู้เขียนมีโอกาสดำเนินงานด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศ ของห้องสมุดแห่งชาติหลายโครงการ ตัวอย่างเช่น ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนและยืมสิ่งพิมพ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (National Libraries and Documentation Centre of Southeast Asia Consortium-NLDC-SEA Consortium) ทำให้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานห้องสมุดและศูนย์บริการเอกสารใน 4 ประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นสมาชิกสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of Southeast Asian Librarians-CONSAL) ในเวลานั้น รวมทั้งดำเนินงานศูนย์บริการเอกสารยูเนสโก-พีจีไอ ในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (UNESCO-PGI Documentation Supply Centre) การบริการเอกสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ASTINFO) และการบริการเอกสารสังคมศาสตร์แห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APINESS) การประชุมผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติระดับสากล (Conference of Directors of National Libraries-CDNL) การประชุมผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติแห่งภูมิภาคเอเชียและโอเชียเนีย (Conference of Directors of National Libraries in Asia and Oceania-CDNL-AO) ร่วมมือกันพัฒนางานห้องสมุดแห่งชาติในภาพรวมทั้งโลกและของแต่ละประเทศ ผู้เขียนได้รับเกียรติจากผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติหลายท่านให้มีส่วนร่วมในการเขียนบทความวิชาการเสนอการประชุมนานาชาติ เช่น คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ อดีตผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติ เรื่อง “Rural libraries in Thailand” เสนอในคราวการประชุม CONSAL ครั้งที่ 7 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ อาจารย์ ร้อยเอกหญิงประนอม ปัญญางาม รวมทั้งอาจารย์ธำรา กนกมณี เป็นต้น

กรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ผู้เขียนได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารและประธานแผนกแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์เมื่อปี 2523-2524 ทำหน้าที่ 2 ปี ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ต่อมาเป็นกรรมการบริหาร เป็นประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ เรื่อยมามากกว่า 8 สมัยติดต่อกับประธานงานเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ ต้อนรับอาคันตุกะ จัดทำและนำบรรณารักษ์ไทยไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งความรู้ในนานาประเทศ จัดและดำเนินการศึกษาดูงานแก่สมาชิกใน

*ข้าราชการบำนาญ สำนักห้องสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม อุปนายกสมาคมฯ (อดีตประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์) สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

วาระการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ทุกปี ในที่สุดในปี พ.ศ.2556-2557 เป็นกรรมการบริหารและอุปนายก ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ตลอดเวลาที่ผ่านมามีได้ร่วมมือและประสานงานเรื่องต่างๆ ที่ประทับใจมาก คือ

การประชุมสหภาพบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL)

งานที่เกี่ยวข้องของหอสมุดแห่งชาติและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ผู้เขียนได้ประสานงานมาตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานที่สำนักหอสมุดแห่งชาติและยังดำเนินการต่อมาเป็นเวลาหลายปี คือ สหภาพบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of South-East Asian Librarians-CONSAL) ตั้งแต่การประชุมครั้งที่ 4 และประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดที่โรงแรมอินทรา กรุงเทพมหานคร เรื่อยมาจนถึงครั้งที่ 9 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดที่โรงแรมรอยัลล่อคิตเซราตัน กรุงเทพมหานคร ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจากทวีปเอเชีย-แปซิฟิก ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลียและแอฟริกา รวม 531 คน

ภาพ ส่วนหนึ่งของการประชุม CONSAL ที่กรุงบันดาเสรีเบกาวัน ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ครั้งที่ 12 ที่กรุงบันดาเสรี เบกาวัน ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม เมื่อ พ.ศ.2546 ผู้เขียนจัดคณะบรรณารักษ์ไทยประมาณ 20 คนเดินทางไปร่วมประชุมรวมทั้งแสดงความเป็นปึกแผ่นของบรรณารักษ์ไทย ได้รับความสำเร็จดียิ่ง คณะฯ มีโอกาสไปเยี่ยมคำนับท่านเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงบันดาเสรี เบกาวัน การประชุมคณะกรรมการบริหารคอนซาล เป็นครั้งที่ 2 เตรียมจัดประชุมคอนซาล ครั้งที่ 15 จัดที่เมืองเมดาน สุมาตราเหนือ อินโดนีเซีย

ภาพ ประชุมคณะกรรมการบริหารของ CONSAL ที่มะนิลา ฟิlippินส์

การประชุมครั้งที่ 13 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้เขียนได้เดินทางไปประชุมคณะกรรมการบริหาร CONSAL ในช่วงก่อนการประชุม และได้เดินทางไปเยี่ยมชมหอสมุดแห่งชาติฟิลิปปินส์ที่กรุงมะนิลาอีกด้วย ส่วนครั้งที่ 14 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนามผู้เขียนได้ประสานงานติดต่อจัดกลุ่มให้คณะบรรณารักษ์ไทยจำนวนหนึ่งจากธนาคารแห่งประเทศไทยเดินทางไปร่วมประชุม

คณะกรรมการบริหาร สภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 15 วาระที่ประเทศอินโดนีเซียเตรียมการประชุมจัด CONSAL ผู้เขียนเดินทางไปในการประชุมคณะกรรมการบริหารของสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 3 ครั้งคือ ครั้งที่ 1 ที่เมืองบันดุง จังหวัดชวาตะวันตก เกาะชวา เมื่อ 28 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2553 ครั้งที่ 2 ที่เมืองเมดาน จังหวัดสุมาตราเหนือ เมื่อวันที่ 18-22 เมษายน 2554 ครั้งที่ 3 ที่กูตาปีช เกาะบาห์ลี วันที่ 28 พฤษภาคม 2555

การประชุมใหญ่และการประชุมทางวิชาการของ CONSAL ครั้งที่ 15 ในหัวเรื่อง “Preserving and Disseminating National Heritage” ที่เกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย คณะกรรมการบริหารฯ จากประเทศไทยมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการจัดประชุมใหญ่ทางการบริหารและวิชาการในครั้งนี้ ที่สำคัญยิ่งคือไปยืนยันในนามประเทศไทย ภาระในการจัดการประชุมใหญ่และการประชุมทางวิชาการของ CONSAL ครั้งที่ 16 ผู้แทนจากประเทศไทยได้รับธงสัญลักษณ์ของ CONSAL และเงินกันตุง มายังประเทศไทย เป็นสัญญาว่าประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งต่อไปในปี 2558 นอกจากนั้นกรรมการบริหารของสมาคมฯ และบรรณารักษ์ไทยจำนวนรวมประมาณ 50 คนได้เดินทางไปร่วมประชุม ร่วมกิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม เยี่ยมชมนิทรรศการ และศึกษาดูงาน

ภาพ หน้าโบราณสถาน ไกลวิหารปรัมบานัน เมืองยอกยาคารตาหรือยอกยา เกาะชา อินโดนีเซีย

บรรณารักษ์ไทยในสังคมอาเซียนและสังคมโลก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ และการพัฒนาบุคลากรของห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้ติดต่อประสานงานกับสมาคมห้องสมุดฯ ห้องสมุด องค์กรและหน่วยงานต่างประเทศ จัดทำโครงการและนำคณะสมาชิกสมาคมฯ เดินทางไปศึกษาดูงาน ประชุมกับผู้บริหารหรือผู้แทนของห้องสมุดหรือหน่วยงานตามชื่อห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่ระบุชื่อ และอีกหลายแห่งที่ไม่อาจจะระบุชื่อได้ทั้งหมด นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อสมาคมฯ โดยตรงแล้ว สมาชิกยังได้รับความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน ประชุม เยี่ยมชมห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศต่างๆ นอกจากนั้นยังช่วยสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ห้องสมุดและสถาบันในประเทศกับบุคคล ห้องสมุดและสถาบันต่างประเทศ อีกด้วย ทั้งนี้ได้นำสมาชิกไปศึกษาดูงาน การสร้างความสัมพันธ์ ประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชุม กับห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศต่างๆ เช่น ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและเกาหลี่ได้ระหว่างวันที่ 22-25 ตุลาคม 2550

ภาพ ห้องสมุด Seongbuk Digital Public Library กรุงโซล เกาหลีใต้

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศอียิปต์ ใน พ.ศ.2551 จัดเป็น 3 คณะ คณะที่ 1 วันที่ 22-25 ตุลาคม
คณะที่ 2 วันที่ 24-27 ตุลาคม คณะที่ 3 วันที่ 27-30 ตุลาคม 2551 ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ใน
ประเทศสังคมนิยมแห่งเวียดนาม ที่กรุงฮานอย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งเวียดนาม 21-23
เมษายน 2552 ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเครือรัฐออสเตรเลีย 17-22 ตุลาคม 2553

ภาพ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม คณะผู้ตรวจการแผ่นดิน (นางผาณิต นิตินันท์ประภาส)

ไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในสหราชอาณาจักร 22-27 พฤษภาคม 2554

ภาพ หน้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยมัลดีมีเดีย มะละกา มาเลเซีย

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศมาเลเซีย 13-16 กรกฎาคม 2554 คณะบรรณารักษ์ไทยเดินทางร่วมประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 15 ประเทศอินโดนีเซีย ที่เกาะบาหลิส ประเทศอินโดนีเซีย 27-30 พฤษภาคม และ 1-2 มิถุนายน 2555

ความช่วยเหลือระหว่างห้องสมุดและบรรณารักษ์ สิ่งที่น่าสนใจมากในเรื่องความสัมพันธ์อันดีของสมาคมห้องสมุดกับสมาคมห้องสมุดต่างชาติเรื่องหนึ่งคือห้องสมุดและบรรณารักษ์ของประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีกิจกรรมร่วมมือกันหลายด้าน เช่น ศาสตราจารย์ฮิโรย ตาเกอุจิ (Hiroya Takeuchi) แห่งมหาวิทยาลัยชิบะได้ช่วยประสานงานการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ไทยในกรุงโตเกียว สมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่นได้ตีพิมพ์บทความโดยผู้เขียนเกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ไปตีพิมพ์ในวารสาร Library today vol. 50 no.4 2012.12 ของสมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่น

ห้องสมุดประสพอุทกภัย เมื่อครั้งน้ำท่วมครั้งใหญ่ในประเทศไทยในปี พ.ศ.2554 เมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน 2554 นายกาคุ ยามากุจิ (Mr. Gagu Yamaguchi) บรรณารักษ์บริการค้นคว้าอ้างอิงหอสมุดแห่งชาติไดเอ็ต (National Diet Library) กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นแสดงความประสงค์มายัง ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่จะช่วยเหลือห้องสมุดของไทยที่ประสบอุทกภัย ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดฯ จึงรวบรวมข้อมูลห้องสมุดที่ประสบภัย และจัดทำโครงการช่วยเหลือห้องสมุดบางส่วนที่ประสบอุทกภัย โดยเห็นสมควรช่วยเหลือห้องสมุดโรงเรียน ประกอบด้วยห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็กและห้องสมุดประชาชน นายกาคุ ยามากุจิได้ประชาสัมพันธ์เหตุการณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้นให้ชาวญี่ปุ่นทราบเป็นวงกว้าง จนในที่สุดนายกาคุ

ยามากุจิ จึงสามารถรวบรวม จัดส่งเงินบริจาคที่ให้สมาคมห้องสมุดฯได้เป็นเงิน 590,000.00 เยน หรือ 221,164.50 บาท เพื่อช่วยเหลือห้องสมุดที่ประสบอุทกภัย ขณะนี้การปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน 3 แห่ง คือโรงเรียนวัดต้นเชือก จังหวัดนนทบุรี โรงเรียนวัดอู่ข้าว จังหวัดปทุมธานี และโรงเรียนมารีอา พระนครศรีอยุธยาเสร็จเรียบร้อยแล้ว การทำคุณงามความดีนายากุ ยามากุจิ ครั้งนี้ สมควรได้รับการ สรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

ร่วมมือกับห้องสมุดในอาเซียน อนึ่งผู้เขียนในฐานะผู้แทนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ยังได้เดินทางไปนำเสนอแนวทางในการดำเนินงานสมาคมห้องสมุดให้ประสบความสำเร็จแก่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยสมา ที่กรุงย่างกุ้ง กับทั้งประสานงานให้คณะบรรณารักษ์จากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยมามาดูงานห้องสมุดในกรุงเทพมหานคร

ภาพ คณะดูงานจากเมียนมาที่ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ภาพ ความร่วมมือกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยสาขารัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นอกจากนี้ยังได้ต้อนรับ ประชุมหาแนวทางการร่วมมือระหว่างสมาคมห้องสมุดของไทยและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยสาขารัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอีกด้วย

ศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศ นอกจากเป็นกรรมการบริหารและประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์แล้ว ผู้เขียนยังเป็นประธานฝ่ายศึกษาดูงาน ของการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการประชุมวิชาการเป็นเวลาหลายปี จัดและนำเยี่ยมชมศึกษาดูงาน ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้จำนวนมาก ให้การต้อนรับสมาชิกสมาคมฯ ด้วยไมตรีที่ดียิ่ง จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง รายละเอียดเกี่ยวกับการดูงานในประเทศและต่างประเทศเพิ่มเติมได้ที่บทความของผู้เขียนเรื่อง ไปดูของเขา แล้วกลับมาดูของเรา: การดูงานห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ ในวารสารห้องสมุด ปีที่ 53 ฉบับที่ 2 ฉบับพิเศษ กรกฎาคม-ธันวาคม 2553

สรุป สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ทันทสมัย ทันโลก เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง มีผลงานและเกียรติยศกว้างไกลอย่างยิ่ง เคยจัดงานระดับนานาชาติหลายครั้ง เช่น การประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด ครั้งที่ 65 หรือการประชุม IFLA ครั้งที่ 65 ในพระบรมราชูปถัมภ์ การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 ครั้งและจะจัดเป็นครั้งที่ 3 ในปี 2558 เป็นที่น่าภาคภูมิใจที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นที่รู้จักในนานาชาติ มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ พัฒนาห้องสมุดและบริการสารสนเทศ พัฒนาชาติด้านให้บริการข้อมูลความรู้ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ งานของสมาคม

ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีความจำเป็นต่อชาติบ้านเมือง ห้องสมุดและบริการสารสนเทศยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้าน การที่สมาคมฯ ได้เจริญรุ่งเรืองมาถึง 60 ปี นับว่ามีความมั่นคงมาก ผู้เขียนจึงมีความเชื่อมั่นว่าสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จะมีความเจริญรุ่งเรืองเคียงคู่ไปกับความมั่นคงและความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ไปอีกนานเท่านาน ข้าพเจ้ามีความยินดีและภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมในความก้าวหน้าทันโลกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยเฉพาะงานวิเทศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ

บรรณานุกรม

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2527). ๓๐ ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2537). ๔๐ ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2556). การพัฒนาห้องสมุดสู่สากล (Library Development Towards Internationalization) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2555 และการประชุมวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ. กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2556). ประวัติสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

Memorable journey, commemorating 25 years of CONSAL. (1996) In Khoo Siew Mun (Editor). Congress of Southeast Asian Librarians 1970-95. Kuala Lumpur: CONSAL X.

